

Румдаггылагъа язылгъан кагъыз

Павел ягъуди алим болса да, оъзюне Месигъ гёрюнгенде, ону якъчысы болуп къала. Янгы Разилешивню къанунуна гирген кагъызланы кёбюсюн о язгъан. Шо кагъызларында о Иса Месигъге иман салывну аслу маънасы гъакъда айта, Исаны биринчи якъчыларыны алдында тувулунгъан соравагъа жавап бере. Исаны Румдаггы якъчыларына язылгъан кагъызны маънасы да шолой. Кагъызны Павел ят халкълагъа Сююнч Хабарны билдирмек учун чыкыгъан сапарында, Коринф деген шагъардаггы вакътисинде язгъан.

Павелни кагъызында Месигъге иман салывну кюрчюлери бютюн ва ёрукълу кюйде бериле. Мунда Павел Аллагъа къаршы баш гёттерген ва Ону буйрукъларын гери ургъан адамланы гъалын суратлай. Адамлар этген ва этип де турагъан ишлери саялы Аллагъа олагъа тезден арт бермеге болур эди. Амма О шолой этмей, гъатта оъзлер лайыкълы тюгюл буса да, олагъа бек къыйматлы савгъат бере: Месигъ инсанлар этген гюнагълагъа тийишли такъсырны Оъзюню бойнуна алгъан сонг, Кёклердеги Атабыз оланы барын да авлетлеридей къабул этме гъазир. Шо савгъатны иман салып къабул этген гъар кимни янгыз гюнагълары гечилип къалмай, ону Аллагъ толу кюйде къабул эте ва о Аллагъ буланггы даимлик яшавгъа ес болуп токътай. Шо затны Исаны якъчысыны бютюн яшавуна тиеген бек агъамиятлы таъсири бар.

Ягъуди алим гъисапда, Павел тувмадан оъзю булан байлавлу болгъан ягъудилеге айрыча тергев бакъдыра. Павел оланы Исагъа иман салыв булан байлавлу ойларын тындырыкълы кюйде хасиятлай.

Бу кагъызын Павел рагъмулу таклифлер ва Исаны якъчылары нечик яшама тарыкъ деген масъалагъа байлавлу пикирлешивю булан тамамлай: Аллагъ инсанланы суюе, шо саялы да олар ювукъларын суюмей болмай.

Башлапгы саламлар

1 ¹Иса Месигъни къуллукъчусу, элчи болма чакъырылгъан, Аллагъны Сююнч Хабарын билдирмек учун танглангъан мен Павелден саламлар! ²Оъзюню пайхаммарларындан таба Сыйлы Язывларда Аллагъ алданокъ ваъда этген бу Сююнч Хабар ³Ону Уланыны гъакъындадыр. Инсанлыкъ ягъын айтса, о Улан Давутну наслусундан тувгъан. ⁴Оъзюню Ругъу булан Аллагъ бизин Раббизни, Иса Месигъни, оълумден тирилтген заманда, О уллу къудрат булан Аллагъны Уланы деп билдирилген эди. ⁵Оъзюню атыны макътавлугъу учун бары да халкъланы Иса Месигъге иман салдырмагъа ва тынглатмагъа деп, мен Ондан элчиликни савгъатын алдым. ⁶Шо халкъланы арасына сиз де, Иса Месигъники деп болма чакъырылгъанлар да, гиресиз.

⁷Мен, Павел, сизге, Румдагъылагъа барыгъызгъа да, оъзлени Аллагъ сюеген ва Оъзюню халкъы болма деп чакъыргъанлагъа, язаман. Атабыз Аллагъдан ва Раббиз Иса Месигъден сизге рагъму ва парахатлыкъ болсун.

Павелни шюкюрлюк дуасы

⁸Инг башлап барыгъыз да учун Иса Месигъден таба Аллагъгъа шюкюр этемен, неге тюгюл гъали сизин иманыгъыз бютюн дюньягъа белгили болду. ⁹⁻¹⁰Уланыны Сююнч Хабарын билдириде Оъзюне мен гъакъ юрегим булан къуллукъ этеген Аллагъны шагъатлыгъы булан гъар этеген дуамда сизин эсге алып тураман. Аллагъны буйругъу булан сизин яныгъызгъа энни сама да бир гелмеге насип болсун деп, даим дуа этемен. ¹¹Неге тюгюл де, мен сизге гелтирежек ругъ савгъатны сизин булан бълмек учун, сизин гърме гъасиретмен. ¹²Мен айтагъаным, эгер де сизин арагъызда болсам, биз оъзюбюзню иманыбыздан таба бир-бири-бизге – мен сизге, сиз буса магъа – аркъа таяв болма болажакъбыз.

¹³Къардашларым! Ят халкъланы арасында этген ишимни натижаларын гърдюм. Сизин арагъызда да этген ишимни натижаларын гърмек учун, бир хыйлы керенлер яныгъызгъа гелмеге сюйдюм. Сиз шону билгенигизни сюемен. Амма гъалиге ерли де шогъар не буса да бир зат пуршав этип турду. ¹⁴Греклени ва башгъа халкъланы, билимилени ва билимсизлени – бары да халкъланы алдында мени борчум бар. ¹⁵Шогъар гере Румда яшайгъан сизге де Сююнч Хабарны билдирмекни чыдамсыз кюйде къаравуллайман.

¹⁶Мен Сююнч Хабардан илыкъмайман чы! Неге тюгюл де, о иман салагъан гъар гишини, инг башлап ягъудилени, сонг буса ят халкъланы къутгъарылыву учунгъу Аллагъны къудратыдыр. ¹⁷Неге тюгюл де, шо Сююнч Хабар Аллагъ бизин иманыбызны башындан ону камиллик

даражасына ерли нечик къабул этегенин гърсете. Сыйлы Язывларда язылгъаны йимик: «Имандан таба Аллагъ къабул этгенлер яшап къалажакълар».

Аллагъны жазасы

¹⁸Яман ишлери булан гъакъ гертиликни таптайгъан инсанланы гъар къайсы гюнагъ ва яман ишлерине де кеклерден Аллагъны жазасы тюше. ¹⁹Аллагъны гъакъындагъы гъакъ гертиликни тарыкъ чакъысы адамлагъа белгили. Шону олагъа Аллагъ Оъзю ачыкъ этди. ²⁰Дюнья яралгъандан берли Аллагъны гезге гърюнмейген белгилерин, демек даимлик къудратын ва Аллагълыгъын гъакъыл булан англамагъа бола. Шолар О яратгъан бары да затларда гърюнют тура. Шогъар гере шо адамлар Аллагъны алдында айыплы къала. ²¹Аллагъны гъакъында билегени болса да, олар Огъар тийишли болагъан кюйде гърюмет ва шюкюр этмедилер. Шону орнуна олар тарыкъсыз бир бош пикрулагъа тюшдюлер ва оланы англавсуз юреклерин къарангылыкъ къуршады. ²²Оъзлени гъакъыллыбыз деп гъисап этип, олар гъайгевлер болуп чыкъдылар. ²³Гъар даим де бар болгъан Аллагъгъа сужда этегени орнуна оълумге тарылагъан инсанны, къушланы, дерт аякылы гъайванланы ва ерде сюйке-леген жанланы келпетлерине ошайгъан затлагъа сужда этдилер.

²⁴Шо саялы Аллагъ, оланы мурдар къастларыны ихтиярында къююп, бир-бирини къаркъараларын мурдарлайгъанына пуршав этмедилер. ²⁵Олар Аллагъны гъакъындагъы гъакъ гертиликни ялгъангъа алышдырдылар, Яратгъаныбызны орнуна О яратгъан затлагъа къуллукъ этдилер. Аллагъ буса даимлик макътавгъа лайыктыдыр. Амин.

²⁶Шо саялы Аллагъ оланы оъзлени биябур напслары булан къююп къюйду. Оланы къатынлары эркеклер булан этеген ювукълукъларын къатынлар булангъы табиятгъа къаршы ювукълукъларгъа алышдырдылар. ²⁷Эркеклер де, къатынлар булан этеген ювукълукъларын къююп, бир-бири булангъы табиятгъа къаршы ювукълукъларын юрютдюлер. Олар башгъа эркеклер булан пасат ишлер этмеге башладылар. Шо пасатлыгъы саялы олар оъзлени къаркъараларын лайыкты болгъан такъсыргъа тарытып токътадылар.

²⁸Олар Оъзюн къабул этме герекли деп гъисапламагъаны саялы, Аллагъ оланы пасат гъакъылы булан башалман къююп къюйду, олагъа этме ярамайгъан затланы этме де къюйду. ²⁹Бу адамлар гъар тюрлю гюнагълардан: пасатлыкъдан, гъилла-макюрден, ачгезлюкден, ачувдан, гюнчюлюкден, олтюрювчюлюкден, къалмагъалчылыкъдан, ялгъандан, писликден толгъан. ³⁰Олар айтды-къуйтдуну юрютелер, бугътан этелер, Аллагъны сюймейлер, башгъаланы хатирин къалдыралар, макътаналар, башгъалагъа яманлыкъ этелер, ата-анасына тынгламайлар. ³¹Олар

англавсузлар, берген сёзюнде турмайлар, биревге де яхшылыкъ ва рагъму этмейлер. ³²Аллагъны Къанунуна гёре шолай ишлер булан машгъул болагъанлар оylumге лайыкълы экенни билсе де, олар янгыз шолай этелер ва шо ёлда юрюйлер, башгъалар шолай этегенни де арив гёрелер.

Аллагъны адилли дуваны

2 ¹Сен озгелени айыплайгъанда, озюнг айыплы боларсан. Сен озгелени айыплайгъанда, оз-озюнгни айыплайгъан боласан, неге тюгюл де озюнг де тап шо кюйде иш гёресен чи. ²Биз булай ишлер булан машгъул болагъанлагъа къаршы Аллагъны адилли дуваны барны билебиз. ³Булай ишлер булан машгъул болагъанланы айыплап, озю де шолай ишлени юрютеген гъей адам! Сен озюнг Аллагъны дуванындан къутулуп болурман деп, гертилей де, эсинге гелеми? ⁴Балики де, сен Ону зор рагъмусун, сабурлугъун ва чыдамлыгъын гёрюп ярамайсандыр? Аллагъны рагъмусу сени товба этивге бакъдырагъанын сен англамаймысан дагъы?

⁵Амма сен хырчасан, товба этмеге де сюймейсен. Аллагъны жазасы берилеген гюнюне сен озюнге жазаны хазналарын жыясан. Шо гюн Аллагъны адилли дуваны этилежек. ⁶Шо гюн Аллагъ гъар кимге озюню амалларына гёре бережек. ⁷Даим этеген яхшы ишлери булан макътавлукъну, гъюрметни ва оылмесликни ахтарагъанлагъа О даимлик яшав бережек. ⁸Амма янгыз оз пайдасыны гъайындагъылагъа, гъакъ ёл булан юрюмейгенлеге ва яманлыкъны ёлун танлагъанлагъа буса Аллагъ Озюню къазаплавун ва жазасын гёрсетежек. ⁹Яман ишлер этеген гъар адамгъа – биринчилей ягъудилеге, сонг ят халкълагъа, О къайгъы ва азап гелтирежек! ¹⁰Яхшы ишлер этеген гъар адамгъа буса – биринчилей ягъудилеге, сонг ят халкълагъа, Аллагъ макътавлукъ, гъюрмет ва парахатлыкъ бережек! ¹¹Аллагъ дуван этегенде, гъеч биревню айырмай.

¹²Мусаны Къануну ёкъ тура гюнагъ иш этегенлер къанунсуз оylum де гетежек. Къанунну да биле туруп гюнагъ иш этегенлеге Къанунгъа гёре дуван этилежек. ¹³Аллагъ Къанунгъа тынглайгъанланы тюгюл, Къанунгъа тынглап, ону кютегенлени къабул этежек. ¹⁴Битимине гёре юрюй туруп, Мусаны Къануну ёкъ ят халкълар Къанун буюрагъан затны эте буса, Къануну болмаса да, олар озлер озлеге къанундур. ¹⁵Шону булан олар Къанунну талаплары озлени юреклеринде язылгъанны гёрсетелер. Оланы бир-бирини ишлерин не айыплайгъан, неде арив гёреген намусу ва пикрулары шогъар шагъатлыкъ эте. ¹⁶Мен билдиреген Сююнч Хабаргъа гёре, Аллагъ инсанланы яшыртгъын ишлерине ва оиларына Иса Месигъден таба дуван этеген къыяматгюн муна шолай болажакъ.

Ягъудилер ва Мусаны Къануну

¹⁷Балики, сен озюнгни ягъуди гысап этесендир. Сен Къанунгъа аркъа таяп, Аллагъ булан макътанасандыр. ¹⁸Аллагъ не сюегенни сен билесендир. Къанундан уйренип, яхшыны ямандан айырып бажарасандыр. ¹⁹Сокъурланы башын тутуп юрюмеге ва къарангылыкъдагъылар учун ярыкъ болмагъа боламан деп инанасандыр. ²⁰Англавсузланы насигъатчысы ва билимсизлени муаллими болуп боламан деп гысап этесендир. Неге тюгюл де, билимни ва гъакъ гертиликни гюзгюсю болгъан къанунунг бар саялы, шо къылыкълар сенде бар деп инанасандыр.

²¹Шолай болгъанда, башгъаланы уйретеген сен бир башлап озюнгни озюнг неге уйретмейсен дагъы? Урчулукъгъа къаршы чыгъасан. Озюнг буса урлаймысан? ²²Зина этегенлеге къаршы чыгъасан. Озюнг буса зина этемисен? Ялгъан аллагъланы гёрюп ярамайсан. Озюнг буса ибадатханаланы ичиндеги затланы урлаймысан? ²³Къанунубуз бар деп макътанасан. Озюнг буса, Къанунну бузуп, Аллагъны биябур этемисен? ²⁴Сыйлы Язывларда: «Сиз саялы ят халкъланы арасында Аллагъны атына капирик этиле», – деп язылгъан.

²⁵Къанунну кюте бусанг, сюннет пайда берир. Эгер сен Къанунну буза бусанг, сюннетни бир маънасы да болмас. ²⁶Эгер ят халкълардан бирев Къанунну талапларын кюте буса, о сюннет этилмеген буса да, сюннет этилген деп гысап этилмесми? ²⁷Сюннет этилмеген, тек Къанунну кютеген адам сизин язылгъан Къанунугъуз бар саялы ва сюннет этилгенигиз саялы, тек Къанунну бузагъаныгъыз саялы, сизге дуван этежек.

²⁸Неге тюгюл де, тышдан ягъуди болгъан герти ягъуди тюгюлдюр. Тап шо кюйде, тышдагъы, къаркъарадагъы сюннет де, герти сюннет тюгюлдюр. ²⁹Янгыз ичинден ягъуди болгъан адам, демек язылгъанына гёре этилгени тюгюл, Аллагъны Ругъуна гёре юреги сюннет этилгени герти ягъудидир. Шолай адам инсанлардан тюгюл, Аллагъдан макътав къазанар.

3 ¹Ягъуди болмакъны не артыкълыгъы бар? Яда сюннет этилмекни не пайдасы бар? ²Гъар-бир якъдан алгъанда, оланы артыкълыгъы кёпдюр. Инг биринчиси, Аллагъны каламы ягъудилеге аманат этилгенликдидир. ³Эгер де оланы бирлери Аллагъгъа амин болмагъан буса не болур? Оланы оз аминсизлиги Аллагъны аминлигин дагъытып болурму дагъы? ⁴Озокъда, болмас! Бары да адамлар ялгъанчы буса да, Аллагъ гъар заман да айтгъан сёзлерине амин болур. Сыйлы Язывларда булай язылгъан:

Аллагъ, эгер де дувангъа чыкъсанг, Сен бары да сёзлерингде тюз болуп чыгъажакъсан ва оыр болуп токътажакъсан.

⁵Амма эгер де бизин бютюн адилсизлигибиз Аллагъны адиллигин дагъыдан-дагъы ачыкъ эте буса, шо заман биз не айтарбыз? Аллагъ бизин

такъсырлай буса, балики де, О адилсиздир? (Мен инсанлардай пикир этемен.) ⁶Озокъда, тююл! Олай буса, Аллагъ дюньягъа нечик дуван этип болур? ⁷Мени ялгъанымдан таба Аллагъны гъакъ гертилиги арта буса ва о да Ону макътавлугъун артдыра буса, магъа бир гюнагълы адамгъа йимик не учун дуван этилмеге герек дагъы? ⁸Балики, яхшылыкъ кѣп болсун учун, биз яманлыкъ этме герекбиздир? Биз лап шолой уйрете деп кѣплер бизин айыплама да къарайлар. Шолай айтагъанлар гъакъ кюйде такъсырланмагъа тийишли.

«Муъмин болгъан гъеч бирев де ёкъ»

⁹Шолай болгъанда, биз, ягъудилер, тизив гъалдабызмы экен? Бир янгыз да тююлбюз. Суюсе ягъудилер болсун, суюсе ят халкълар болсун – барысы да бир йимик гюнагъны таъсирини тюбюнде экенни биз айтгъан эдик. ¹⁰Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде,

Муъмин болгъан гъеч бирев де ёкъ, бирев сама да ёкъ.¹¹ Англаву булангъы гъеч бирев де ёкъ; Аллагъны ахтарагъан бирев сама да ёкъ.

¹² *Бары да гъакъ герти ёлдан тайышгъан, биревню де бир затгъа да гъеч пайдасы ёкъ. Яхшылыкъ этеген бирев де ёкъ. Бирев де, бир адам да!*

¹³ *Оланы тамагъы ачылгъан табут йимик, тили ялгъан сѣйлей, эринлеринде буса йыланни агъусу бар.¹⁴ Оланы авузлары налатдан ва аччы сѣзден толгъан.*

¹⁵ *Олтюрмекни олар чѣнге де багъаламай.¹⁶ Олар къайда барса да, дагъытылыв ва къайгъы гелтирелер.¹⁷ Парахат ёллар олагъа белгили тююл.*

¹⁸ *Олар Аллагъдан къоркъмайлар.*

¹⁹Бир де озлер озлени якълап болмасын учун ва бютюн дюнья Аллагъны алдында жаваплы болсун учун, бу ерде Къанун айтагъан бары да зат шо Къанунгъа таби болагъанлагъа тиегенни биз билебиз.

²⁰Бирев де озюн Аллагъ къабул этер йимик Къанунну ишлерин кютюп болмас. Къанун бизге янгыз гюнагъ не зат экенни билдире.

Аллагъ инсанланы не затдан таба къабул этер?

²¹Аллагъ бизге инсанланы къабул этеген ёлун гѣрсетди. Шо ёл буса Къанунну кютмекликден асылы тююлдюр. Къанун ва пайхаммарлар шону гъакъында шагъатлыкъ этдилер. ²²Аллагъ инсанланы Иса Месигъе салгъан иманындан таба къабул этер. О Месигъе иман салгъанланы барын да къабул этер, неге тююл де инсанланы арасында бир башгъалыкъ да ёкъдур. ²³Неге тююл де, бары да инсанлар гюнагъ иш этген ва Аллагъны нюрюню макътавлугъундан магърюм къалгъан. ²⁴Амма Аллагъ

бизин Озюню зор яхшылыгъындан, Иса Месигъден таба азат эте туруп, къабул эте. ²⁵Бизин гюнагъларыбыз саялы къурбан болсун деп, Аллагъ Ону инсанланы янына йиберди. Огъар иман салгъанланы барыны да гюнагълары гечилежек. Аллагъ шону Озю адилли экенин гѣрсетмек учун этди. Алда Аллагъ этилген гюнагъ ишлени узакъ чыдамлыкъда такъсырсыз кююп тура эди. ²⁶Аллагъ кѣп заман сабурулыкъ этип турду. Шону Озю гъали де адилли экенни исбат этмек учун ва адилли болмакъ булан Исагъа иман салагъан гъар адамны къабул этегенин гѣрсетмек учун этди.

²⁷Олай буса, бизин макътанмагъа не себебиз бар дагъы? Шогъар гъеч себеп ёкъдур! Балики, Къанунну талапларын кютегенибиз булан макътанмагъа болабыздур? Гъеч болмайбыз! Къанунну талапларын кютегенибиз булан тююл, янгыз иманыбыз булан макътанмагъа болабыз.

²⁸Инсан Къанунну юртегенине къарамайлы, Аллагъ ону имандан таба къабул эте деп токъташдырабыз биз. ²⁹Аллагъ янгыз бир ягъудилени Аллагъымы дагъы? О ят халкъланы да Аллагъы тююлмю? Озокъда, О ят халкъланы да Аллагъыдыр. ³⁰Аллагъ бирдир. О ягъудилени де имандан таба, ят халкъланы да имандан таба къабул этер. ³¹Булайлыкъда, биз Къанунну иман булан инкар этебизми? Гъеч этмейбиз! Биз иманыбыз булан Къанунну беклешдиребиз.

Ибрагъим гѣрсетген уягю

4 ¹Бизин, ягъудилени, атасы болгъан Ибрагъимни гъакъында не билебиз деп айтмагъа болабыз экен? ²Эгер де Аллагъ этген ишлери саялы Ибрагъимни къабул этген болгъан буса, о шо ишлери булан окътем болмагъа болар эди. Амма о Аллагъны алдында окътем болмагъа болмагъан. ³Сыйлы Язывларда не деп айтыла? «Ибрагъим Аллагъгъа иман салды, шо саялы Аллагъ ону къабул этди», – деп айтыла.

⁴Ишлейген адамгъа гъакъ савгъат болуп токътамай. Шо гъакъ огъар тийишлидир. ⁵Гюнагъланы гечеген Аллагъгъа иман салагъан гиши муъмин ишлери саялы тююл, иманы саялы къабул этилер. ⁶Этеген ишлерине къарамайлы, Аллагъ Озю къабул этеген адамны насиби гъакъында Давут да булай айтды:

⁷ *Насиплилердир айыплары тайдырылгъан ва гюнагълары гечилген адамлар!*

⁸ *Насиплидир озюню гюнагъларын Аллагъ гъысапгъа алмайгъан адам!*

⁹Бу насип янгыз ягъудилер учунму яда ят халкълар учун да дюрмю? Биз: «Ибрагъим Аллагъгъа иман салды, шо саялы Аллагъ ону къабул этди», – деп айтгъан эдик. ¹⁰Къачан къабул этилди? Сюннет этилген сонгъ этилдими, яда сюннет этилгинче этилдими? Сюннет этилгенден сонгъ тююл, сюннет этилгинче къабул этилди! ¹¹Аллагъ Ибрагъимге сюннет этив адатны берди. Шо адат Аллагъ ону къабул этгенни белгилей эди.

Имангъа гёре буса Аллагъ Ибрагъимни сюннет этилгенче де къабул этген эди. Шо саялы да, оьзлер сюннет этилмесе де, Ибрагъим Аллагъгъа иман салагъанланы барысыны да ругъ атасыдыр. Аллагъ оланы иманы саялы къабул этер. ¹²Ибрагъим де сюннет этилген ягъудилени атасыдыр. Амма барысыныки де тююл, янгыз сюннет этилгинче оьзю юрюген иманны ёлу булан юрююген ягъудилени атасыдыр.

¹³Аллагъ Ибрагъимге ва ону наслуларына дюньяны бермеге ваьда этди. Ваьда да Къанунну кютюв булан тююл, имангъа гёре Аллагъ къабул этегенлик булан байлавлу болгъан. ¹⁴Эгер Къанунгъа гёре яшайгъанлар Ибрагъимни варислери бола буса, иман бир бош ва ваьда бир таьсирсиз затлар болур эди. ¹⁵Неге тююл де, Къанунну бузув Аллагъны къзапландыра. Къанун ёкъ ерде буса Къанунну бузув да ёкъдур.

¹⁶⁻¹⁷Шолайлыкъда, Аллагъны ваьдасы инсанлагъа иманы саялы бериле. Шо ваьда Ибрагъимни бары да наслуларына уллу савгъатдыр. Шо ваьда янгыз Къанунгъа гёре юрююгенлеге тююл, Ибрагъим йимик иманы булан яшайгъан гъар гишиге бериле. Аллагъны алдында Ибрагъим бизин барыбызны да атабыздыр. Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде: «Мен сени бир кёп халкъланы атасы этдим». Ибрагъим оьлюлени тирилтеген ва бар болмагъан бары да затны бар этеген Аллагъгъа иман салды.

¹⁸Гъеч бир умут ёкъ буса да, Ибрагъим Аллагъгъа умут этип, иман салды. Шо саялы о: «Сени наслуларынг гысапсыз кёп болажакъ», — деп Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде, кёп халкъланы атасы болду. ¹⁹Юз йылына ювукълашса да, къаркъарасыны гъеч къудраты къалмагъанын ва Сара да яш тапмакъ учун бек къарт болгъанны англаса да, ону иманы осаллашмады. ²⁰Аллагъны ваьдасына о гъеч шеклик этмеде, иманыны яхшылыгъындан дагъы да гючленди ва Аллагъгъа макътав этди. ²¹Аллагъны Оьзюню ваьдасын кютмек учун къудраты баргъа о толу кюйде инанды. ²²Шону учун Ибрагъимни иманы саялы «Аллагъ ону къабул этди». ²³«Аллагъ ону къабул этди» деген сёзлер янгыз бир Ибрагъим булан байлавлу тююл. ²⁴Шо сёзлер Раббиз Иса оьлюмден тирилтген Аллагъгъа иман салагъан бизин булан да байлавлу. ²⁵Иса бизин гюнагъларыбыз учун оьлюмге берилди ва Аллагъ бизин къабул этсин учун тирилтилди.

Аллагъ булан ярашывлукъ

С¹Булайлыкъда, Аллагъ бизин иманыбыздан таба къабул этди. Раббиз Иса Месигъден таба биз Ону булан ярашдыкъ. ²Исагъа бакъгъан иманыбыздан таба биз Аллагъны рагъмусуна етишдик ва гъали шо рагъму булан яшап да турабыз. Биз Аллагъны макътавлугъуна ортакъчы болажакъ умутубуз булан оьктем болабыз. ³⁻⁴Янгыз муну булан да тююл, азап чегивюбюзден де оьктем болабыз. Неге тююл де, азап чегив чыдамлыкъгъа, чыдамлыкъ къаттылыкъгъа, къаттылыкъ буса умутгъа багъып

гелтирегенни билебиз. ⁵Шо умут бизин адатмай, неге тююл Аллагъны бизге берилген Ругъундан таба юреклерибизни сюювден толтура.

⁶Белгиленген болжалында Месигъ гюнагълы адамлар болгъан бизин учун гючсюз заманыбызда оьлюп гетди. ⁷Адилли бир адам учун оьлмеге ким сюер (тюю, бек яхшы адам учун, балики, оьлмеге рази болагъан адам болмагъа да ярай). ⁸Месигъ буса биз гюнагъгъа батып турагъанда, бизин учун оьлдо. Шону булан Аллагъ Оьзюню бизге бакъгъан якъдагъы сюювюн гёрсетди.

⁹Гъали, Месигъни къаны тёгюлмеклигинден таба Аллагъ бизин къабул этген сонг, Ондан таба Аллагъны жазасындан дагъокъ да къутулажакъбыз! ¹⁰Биз Аллагъны душманлары болуп турагъанда, Ону Уланыны оьлюмюнден таба Ону булан ярашып яшайгъан болдукъ. Гъали Аллагъ Уланыны яшавундан таба бизин дагъокъ да къутгъаражакъ! ¹¹Муну булан да битип къалмай, Раббиз Иса Месигъден таба бизин Оьзю булан ярашдыргъан Аллагъдан къуванабыз!

Месигъ ва Адам

¹²Дюньягъа гюнагъ бир гишиден таба гелди, гюнагъ булан бирче буса оьлюм де гелди. Оьлюм де бары да инсанлар учун ортакъ болду, неге тююл бары да инсанлар гюнагъ этдилер. ¹³Къанун берилгинче алда да дюньяда гюнагъ бар эди. Амма Къанун болмагъан ерде гюнагъ гысапгъа алынмай эди. ¹⁴Адамдан Мусагъа ерли заманны ичинде де оьлюм уьст гелип турду. Адам йимик гюнагъ иш этмесе де, оьлюм гъатта бары да адамлардан уьст гелип турду. Адам оьзюнден сонг гележек Гишиге ошай эди.

¹⁵Амма Адамны гюнагъын Аллагъны савгъаты булан тенглеширмеге бажарылмай. Бир гишини, демек Адамны гюнагъы саялы кёплер оьлюп гетди. Тек Аллагъны рагъмусу ва башгъа Гиши, демек Иса Месигъ савгъат этген рагъму нече керенлер артыкъ болуп чыкъды! ¹⁶Аллагъны савгъаты бир адамны гюнагъыны натижасы йимик тююл. Шо гюнагъдан сонг бары да адамлар Аллагъны алдында гюнагълы болуп токътады. Амма шо савгъат буса кёп гюнагъдан сонг Аллагъ адамланы гюнагълары гечгенин токъташдырды. ¹⁷Янгыз бир адамны гюнагъы саялы оьлюм уьст гелип турду. Аявсуздан Аллагъны рагъмусуна ва О савгъат этген муьминликге ес болгъанлар янгыз шо бир болгъан Иса Месигъден таба яшавда дагъы да артыкъ уьст гелип туражакълар!

¹⁸Шогъар гёре янгыз бир адамны гюнагъ иши саялы бары да адамлар Аллагъны алдында гюнагълы болагъаны йимик, шолай бир адамны муьмин иши саялы Аллагъ бары да адамланы гюнагъларын гечежек ва олагъа яшав гелтирежек. ¹⁹Бир адамны тынглавсузлугъу саялы кёп адамлар гюнагълы болгъаны йимик, шолай бир адам тынглавлу болгъаны саялы Аллагъ кёплени къабул этежек.

²⁰Къанун берилген чакъы гюнагъланы санаву да артып турду. Амма гюнагъ кѣп болгъан чакъы Аллагъны рагъмусу да кѣп керенлер артып турду. ²¹Натижада, олюмге гелтиреген гюнагъ уьст гелип турагъланы йимик, Аллагъны рагъмусу да уьст гелип тура. Шолайлыкъда, Раббиз Иса Месигъден таба Аллагъ бизин къабул эте ва биз даимлик яшав алабыз.

Биз гюнагълны къуллары тюгюлбюз

6 ¹Шо не демек бола? Аллагъны рагъмусу артсын учун, гюнагъ ишлерибизни давам этме герекбизми? ²Озокъда, тюгюлбюз! Биз гюнагъ учун дагъы ѳкъбуз. Гюнагълны ичинде биз дагъы нечик яшайыкъ? ³Сувгъа чомдуртуп, оьзюбюзню Аллагъгъа тапшуртгъанда, Иса Месигълни бир пайы болгъан биз Ону оьлюмюнде де ортакъчы экенибизни сиз билмеймисиз? ⁴Ону булан бирче биз сувгъа чомдуртуп, оьзюбюзню Аллагъгъа тапшуртудан таба оьлюп, гѣмюлдюк. Атабызны макътавлугъу булан Месигъл оьлюмден тирилгени йимик, гъали биз де янгы яшавгъа гирмеге болабыз.

⁵Неге тюгюл де, эгер биз Ону булан оьлюмюнде бирликде болгъан сонг, Ону булан биз тириливюнде де бирликде болажакъбыз. ⁶Дагъы биз гюнагългъа къул болуп турмасын учун ва гюнагълы табиятыбыз гючсюз болсун учун, алдагъы хасиятыбыз Месигъл булан бирче хачгъа илингени билебиз. ⁷Оьлген адам гюнагълдан азат этилди чи дагъы.

⁸Биз Месигъл булан бирче оьлген болгъан сонг, Ону булан бирче яшажагъыбызгъа да инанабыз. ⁹Биз Месигъл оьлюмден тирилгени, дагъы оьлмежекни билебиз. Оьлюм Огъар дагъы гюч этмей. ¹⁰О оьлген оьлюм бир керенге гюнагъл учунгъу оьлюм эди, О яшайгъан яшав буса Аллагъ учундур. ¹¹Сиз де шолай оьзюбюзню гюнагъл учун оьлгенбиз деп, Аллагъ учун Иса Месигъл булан бирликде яшайбыз деп гысап этип къююгъуз.

¹²Шолайлыкъда, гюнагъл оьзюню гъасиретине таби этдирмек учун, сизин оьлюп гетеген къаркъараларыгъызгъа гъакимлик этмесин. ¹³Къаркъараларыгъызны бир саны да гюнагълны гъакимлигине таби болмасын, муьминсизликге къуллукъ этивде ону къуралы болмасын. Оьлюп тирилген адамлар йимик, оьзюбюзню Аллагъгъа, къаркъараларыгъызны санларын да муьминликни къуралы гысапда Аллагъгъа къуллукъ этивге багъышлагъыз! ¹⁴Гюнагъл сизге гюч этмежек, неге тюгюл сиз Къанунну тюрюнде тюрюлсюз, Аллагълны рагъмусуну тюрюндесиз.

Биз муьминликни къулларыбыз

¹⁵Олай болгъанда, биз Къанунну тюрюнде тюрюл, Аллагълны рагъмусуну тюрюнде болгъланыбыз саялы гюнагъл иш этебизми дагъы? Бирдокъда этмейбиз! ¹⁶Тынглаву къуллар йимик, кимге таби болсагъыз, сиз шо таби болгъан адамны къуллары болагъланыгъызны билмеймисиз дагъы? Сиз я оьлюмге гелтиреген гюнагълны, яда Аллагълны къабул

этивге гелтиреген тынглавлулукъну къуллары болурсуз. ¹⁷Амма сиз гюнагълны къуллары болгъан бусагъыз да, Аллагълны яхшылыгъындан, гъакъ юрекден сизин уйретген затгъа тынглаву болдугъуз. ¹⁸Сиз гюнагълдан азат этилдигиз ва муьминликни къуллары болдугъуз. ¹⁹Сизин, балики, англамагъа даражагъыз етмес деп, мен муну англашылагълан сѣзлер булан сѣйлеймендир. Санларыгъызны пасатлыкъгъа ва яманлыкъгъа къул этип бергенигиз йимик, шолай энни тазаланмакъ учун санларыгъызны муьминликге къул этип де беригиз.

²⁰Сиз гюнагълны къуллары болуп турагълан заманыгъызда муьминликни гъайын этмей эдигиз. ²¹Гъали энни оьзюгюз илыгъагълан затлардан о заман не пайда алдыгъыз дагъы? О затланы ахыры оьлюмдюр. ²²Гъали гюнагълдан азат этилип, сиз Аллагълны къуллары болдугъуз. Аллагълныки болгъланыгъыз, ахырда да даимлик яшавгъа етежегигиз сиз алгълан пайдадыр. ²³Неге тюрюл де, гюнагъл учун берилген гъакъ оьлюмдюр. Аллагълны савгъаты буса Раббиз Иса Месигълден таба берилген даимлик яшавдур.

Биз Мусаны Къануну къуллары тюрюлбюз

7 ¹Гъей къардашларым, сиз Къанунну биледир деп сѣйлеймен: Къанун янгыз инсанны сав чакъы заманыны ичинде ону уьстюнде гъакимлик этегени сиз билмеймисиз дагъы? ²Эри бар къатын, масала, эри оьлгюнге, къанун булан эрине байланып тура. Эри оьлгенде, о уйленивню къанундан эркин этиле. ³Шо саялы эри сав чакъы заманны ичинде къатын башгъагъа эрге барса, зина этген деп гысап этилер. Эри оьлгенде буса, къатын уйленивню къанундан эркин этиле ва башгъагъа эрге барса да, зина этген деп гысапланмас.

⁴Шолай сиз де, къардашларым. Сиз Месигълни къаркъарасыны бир саны болуп, Къанундан азат этилдигиз. Гъали сиз Аллагългъа къуллукъ этивде пайда гелтирмек учун, бир Башгъасы булан, оьлюмден Тирилгени булан бир болдугъуз. ⁵Биз гюнагълы табиятыбыз айтгъланны этип яшайгълан заманда, Къанундан таба амалгъа гелеген гюнагълны напслар бизин санларыбызны гъаракат этдирип турду. Шону натижасы да оьлюм болду. ⁶Амма гъали биз Къанунну гючюню есирлери тюрюлбюз. Неге тюрюл де, Месигъл булан оьлюп, Къанундан эркин болдукъ. Гъали биз Къанунда язылгълан сѣзлеге асалангълан эсги ѳл булан тюрюл, Аллагълны Ругъуну янгы ѳлу булан Аллагългъа къуллукъ этебиз.

Мусаны Къануну мурады

⁷Шолай болгъанда, Къанун яманлыкъмы дагъы? Озокъда, тюрюл! Амма Къанун болмагълан эди буса, мен гюнагъл не зат экени билме де билмес эдим. Эгер Къанун: «Сутурлукъ этме», – деп айтмагълан эди буса,

мен сутурлукъ деген не зат экенни де англамас эдим.⁸ Амма гюнагъ бу буйрукъ берилгенни багъанасы булан мени ичимде гъар тюрлю напланы уятды. Неге тюгюл де, Къанун болмаса, гюнагъ оьлгендир.⁹ Бир заманларда мен Къанун ёкъда да яшадым. Амма буйрукъ чыкъгъанда, гюнагъ яшама башлады,¹⁰ мен буса оьлдюм. Натижада, магъа яшав берме герекли буйрукъ мени оьлююме себеп болуп чыкъды.¹¹ Неге тюгюл де, гюнагъ, буйрукъдан оьзюню савутудай пайдаланып, мени алдатды ва ону кёмеклиги булан мени оьлтюрюп кюйдю.

¹² Къанун сыйлы. Буйрукъ да сыйлы, гъакъ ва яхшы.¹³ Бу яхшы болгъан зат магъа оьлюм гелтирге боламы эди дагъы? Бирдокъда болмай эди! Магъа оьлюм гелтирмек учун, мен гертиден де гюнагъ не экенни гёрсюн учун, гюнагъ яхшылыкъдан пайдаланды. Шолай буйрукъну яхшылыкъгъындан гюнагъ нечакъы гюнагълы экени дагъы да ачыкъ болуп токътай.

¹⁴ Биз Къанун ругъ булан байлавлу экенни билебиз. Мен буса гюнагъгъа кюл болуп сатылгъан къркъара булан байлавлу адамман.¹⁵ Не этегенимни мен оьзюм де англамайман; мен этме сюеген затымны этмеймен, оьзюм гёрюп ярамайгъан затланы этемен.¹⁶ Эгер оьзюм сюеймен затымны эте бусам, шоллукъда мен Къанун гъакъ экенине рази болуп къаламан.¹⁷ Шогъар гёре шоланы этеген мен тюгюлмен, оланы магъа ичимде яшайгъан гюнагъ этдире.¹⁸ Мен ичимде, демек гюнагълы табиятымда, яхшы бир зат да ёгъун билемен. Яхшылыкъ этмеге сюегенлик бар, амма шону этмеге мени гючюм чатмай.¹⁹ Этмеге сюеген яхшы затны этмеймен, этмеге сюеймен яман затны буса этемен.²⁰ Шолай болгъанда, этмеге сюеймен затымны эте бусам, шону этеген мен тюгюлмен, мени ичимде яшайгъан гюнагъ.

²¹ Шолай болгъанда, мен оьзюмде бир къанунну ачгъанман, демек, мен яхшылыкъ этме сюйсем, яманлыкъ чыгып токътай.²² Ичимден мен Аллагъны Къанундан къуванаман.²³ Амма мен къркъарамда башгъа къанун барны да гёремен. Бу къанун мени гъакъылым къабул этеген Къанунгъа кършы чыгъа. Мени къркъарам таби болгъан къанун – гюнагъны къануну. О мени оьзюню есирине айландырып кюя.²⁴ Не насипсиз адамман дагъы мен! Оьлюм гелтиреген бу къркъарадан мени ким къутгъарып?²⁵ Раббиз Иса Месигъден таба Аллагъгъа даим шюкюр болсун!

Булайлыкъда, мен гъакъылым булан Аллагъны Къанунуна къуллукъ этемен, гюнагълы табиятым булан буса гюнагъны къанунуна къуллукъ этемен.

Аллагъны Ругъуну кюдратына гёре яшамакълыкъ

8 ¹ Шогъар гёре Иса Месигъге иман салгъанлагъа гъеч бир айыплайгъан дуван этилмес.² Неге тюгюл де, Иса Месигъден таба яшав гелтиреген Аллагъны Ругъуну къануну мени гюнагъ ва оьлюм къанундан азат этди.³⁻⁴ Бизин гюнагълы табиятыбызны гючсюзлюгюнден къанун

яшавгъа чыгъарып болмагъан затны Аллагъ яшавгъа чыгъарды. Уланы гюнагъ учун кюурбан болсун деп, Аллагъ Ону гюнагълы инсангъа ошатып дюньягъа йиберди. Оьзюбюзде, гюнагълы табиятгъа гёре тюгюл, Аллагъны Ругъуна гёре яшайгъанларда, къанунну муьмин талаплары яшавгъа чыкъсын учун, Аллагъ инсандагъы гюнагъны гючюн шолай дагъытды.

⁵ Гюнагълы табиятына гёре яшайгъанлар гюнагъ ишлени гъакъында ойлалар. Аллагъны Ругъуна гёре яшайгъанлар буса Ругъ сюеген затланы гъакъында ойлалар.⁶ Оьзюне гюнагълы табият ёлбашчылыкъ этеген гъакъыл оьлюм гелтире. Аллагъны Ругъу ёлбашчылыкъ этеген гъакъыл буса яшав ва паракхатлыкъ гелтире.⁷ Гюнагълы табият ёлбашчылыкъ этеген гъакъыл Аллагъны душманыдыр. Шолай гъакъыл Аллагъны къанунуна таби болмас, болуп да бажармас.⁸ Шогъар гёре гюнагълы табияты айтгъанны этип яшайгъанлар Аллагъны рази этип болмаслар.

⁹ Эгер Аллагъны Ругъу сизин ичигизде яшай буса, сиз гюнагълы табиятыгъызгъа гёре тюгюл, Аллагъны Ругъуна гёре яшайсыздыр. Амма кимде Месигъни Ругъу ёкъ буса, шо адам Месигъники тюгюлдюр.¹⁰ Амма эгер де Месигъ сизин булан бирликде болуп, къркъарагъыз гюнагъ саялы оьлюмге тарыла буса да, ругъугъуз яшайдыр, неге тюгюл Аллагъ сизин къабул этди.¹¹ Исаны оьлюмден тирилтген Аллагъ ичигизде Оьзюню Ругъу булан яшай болгъан сонг, Месигъни оьлюмден тирилтген Аллагъ ичигизде яшайгъан Ругъу булан сизин оьлюмлю къркъараларыгъызгъа да яшав бережек.

¹² Шо саялы, гъей кърдашларым, биз оьзюбюзюню гюнагълы табиятыбызгъа таби болуп, о айтгъанны этип юрюме борчлу тюгюлбюз.¹³ Эгер сиз гюнагълы табиятыгъызгъа гёре яшасагъыз, оьлежексиз. Амма гюнагълы табиятыгъызны ишлерин Аллагъны Ругъу булан оьлтюрсегиз, сиз яшап къалажакъсыз.

¹⁴ Аллагъны Ругъу айтгъанны этип юрюйгенлер бары да Аллагъны авлетлеридир.¹⁵ Аллагъ берген Ругъ сизин къайтып кюркюв булан яшайгъан къуллар этмеди, герти Аллагъны авлетлери болмагъа ихтияр берди. Аллагъны Ругъундан таба биз Аллагъгъа «Абба», демек «Атабыз» дейбиз.¹⁶ Бизин ругъубуз булан бирге Аллагъны Ругъу биз Аллагъны авлетлери экенибизге шагъатлыкъ эте.¹⁷ Биз Аллагъны авлетлери болгъан сонг, Ону варислери де дюрбюз – Месигъ булан ортакъ варислерибиз. Эгер биз Месигъни азап чегивюне ортакъчы болдукъ буса, Ону макътавлугъуна да ортакъчы болажакъбыз.

Гележекде бизге гёрсетилежек макътавлукъ

¹⁸ Гележекде бизге ачылажакъ макътавлукъ булан тенглеширгенде, бу яшавда биз чегеген азаплар бир зат да тюгюл.¹⁹ Неге тюгюл де, Аллагъ яратгъан бары да зат, О къачан Оьзюню авлетлерин ачыкъ кюйде

гёрсетер деп, чыдамсыз кюйде къаравуллап тура. ²⁰⁻²¹ Яратылгъан зат мурадын озюнню айыбындан тюгюл яшавгъа чыгъармайгъаны, Аллагъ шотай буюргъан болгъаны саялы. Амма Аллагъ яратгъан бары да зат олюмню кюлунда кюлчулукъдан азат болур ва Аллагъны авлетлери-ни эркинлигин де, макътавлугъун да пайлар деген умут бар эди.

²² Бары да яратылгъан зат, яш табагъан вакътисиндеги къатындай, агъ урагъанны ва инжинегенни биз билебиз чи. ²³ Янгыз о тюгюл, биз де, Аллагъны биринчи савгъаты гысапта Ону Ругъун алгъанлар да, О бизин авлетлери йимик къабул этеген ва бизин къркъараларыбыздан азат этеген вакътини чыдамсыз къаравуллап туруп, ичибизден къый-налабыз. ²⁴ Биз шо умутубуз булан къутгъарылдыкъ. Амма гёрюнюп турагъан затгъа этилеген умут – умут тюгюл. Бар затгъа ким умут этер? ²⁵ Амма биз гъали де гёрмей турагъан затлагъа умут эте бусакъ, оланы чыдамлы кюйде гёзлербиз.

²⁶ Аллагъны Ругъу да бизге гючсюзлюгюбюзде кёмек эте. Биз герек-ли болагъан кюйде дуа этип билмейбиз. Амма Аллагъны Ругъу сёз бу-лан англатма болмайгъан кюйде бизин учун агъ уруп тилей. ²⁷ Озью учун юреклерибиз ачыкъ болгъан Аллагъ Озьюнню Ругъу не зат тилей-генни биле. Неге тюгюл де, Аллагъны Ругъу халкъы учун Озью сюеген кюйде тилей.

²⁸ Озьюн сюегенлерине, мурадына гёре чакъырылгъанларына Аллагъ бары да затны яхшылыкъ учун этегенни биз билебиз. ²⁹ Олар ёкъ заманда да Аллагъ оланы танды ва оланы Озьюнню Уланыны гъакъ герти оша-гъаны болма алданокъ белгиледи. Шо саялы Уланы кёп иман кърдаш-ланы арасында Башлап тувгъаны болду. ³⁰ Озью алданокъ белгилегенле-ни танглады. Танглагъанланы къабул этди. Къабул этгенлеге Озьюнню макътавлугъун ортакъ этди.

Раббибиз Иса Месигъдеги Аллагъны сюювю

³¹ Бугъар не айтмагъа бола? Аллагъ бизин яныбыз буса, бизге кършы кимдир? ³² Аллагъ чы Уланын да къызгъанмады, Ону бизин барыбыз да учун берди. Шолай савгъат берген Аллагъ бизге къалгъан бары да затны да бермежекми дагъы? ³³ Аллагъ танглагъанлагъа ким кършы чыкъмагъа болур? Гъеч бирев де! Аллагъ оланы къабул этди чи! ³⁴ Олагъа ким болур айыпгъа тартагъан дуван этип? Оылген, оылсе де тирилген Иса Месигъ, Аллагъны онгъ ягъында олтуруп, бизин якълап тура. ³⁵ Месигъни сюю-вюнден бизин ким магърюм этмеге болур? Къайгъы, къыйынлыкълар, гъызарлавлар, ачлыкъ, ялангъач къалмакълыкъ, къркъунчулукъ яда къы-лыч болурму? ³⁶ Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде,

Сени учун бизин гъар гюн олтюрелер; бизин соймакъ учун онгарылгъан къойлар гысап этелер.

³⁷ Амма бизин сюеген Месигъни яхшылыкъындан бу бары затда биз толу устыюлюк алдыкъ. ³⁸⁻³⁹ Не олюм, не яшав, не малайиклер, не жинлер, не башгъа къудратлар, не гъалиги затлар, не гележек затлар, не устыюбюздеги затлар, не тюбюбюздеги затлар – гъеч бир яратылгъан зат Раббиз Иса Месигъдеги Аллагъны сюювюнден бизин магърюм этмеге болмажагъына мен инанаман.

Аллагъ исрайыллыланы танглагъан

9 ¹ Месигъни аты булан мен гертини сёйлеймен, ялгъан айтмайман (сёйлейгенлеримни Аллагъны Ругъу булан мени намусум гертилей): ² юрегимде бир уллу къайгъым ва таймайгъан дертим бар. ³ Тувма кър-дашларым учун, озюм Месигъден узакълашып, налатланмагъа рази болур эдим. ⁴ Олар исрайыллылар – Аллагъны сайлангъан авлетлери. Аллагъ макътавлугъун олагъа гёрсетди. Олар булан разилешив этип, Ал-лагъ олагъа Мусаны Къанунун, ибадатханада къуллукъ этивню ва ваъ-даларын берди. ⁵ Бизин ата-бабаларыбыз – исрайыллылар. Месигъни наслусуну бу дюньядагъы амалгъа геливю олардан таба баш алса да, О бары да затдан оър болгъан Аллагъыбыздыр. Аллагъгъа гъар даим де макътавлар болсун! Амин.

⁶ Амма булай демек Аллагъ ваъдасын яшавгъа чыгъармады демек тюгюлдюр. Неге тюгюл де, Исрайылдан болгъанланы барысы да гъакъ исрайыллылар тюгюл. ⁷ Ибрагъимни наслусундан болгъанланы бары-сы да Ибрагъимни гъакъ авлетлери тюгюл. Амма Сыйлы Язывларда: «Исгъакъдан тувгъанлар сени наслунгъ болажакъ», – деп язылгъан. ⁸ Баш-гъачалай айтгъанда, Ибрагъимни наслусундан болгъанлар барысы да Аллагъны авлетлери тюгюл, янгыз Аллагъны ваъдасына гёре тувгъан-лар шотай авлетлерден санала. ⁹ Аллагъ: «Белгилеген вакътиде мен гележекмен ва Сараны бир уланы болажакъ», – деп ваъда этди.

¹⁰ Амма муну булан да битип къалмай. Ребеканы эки де уланыны бир атасы бар эди. О бизин ата-бабабыз Исгъакъ эди. ¹¹⁻¹² Амма яшлар тув-гъанча да, олар не яхшылыкъ, не яманлыкъ этип битгенче де, Аллагъ Ребекагъа: «Уллусу гиччисине къуллукъ этежек», – деп айтды. Бу зат Ал-лагъны танглаву эркин экенни, инсанны къазангъанындан тюгюл, янгыз Аллагъны чакъырывундан асылы болагъанны гёрсете. ¹³ Сыйлы Языв-ларда язылгъаны йимик: «Якъубну сююдюм, Исавну буса гери урдум».

¹⁴ Булай демек не демекдир? Аллагъ адилсиз демекми? Тюгюл! ¹⁵ Неге тюгюл де, О Мусагъа булай айтды:

Рагъму этме тюшегенге рагъму этермен ва языкъсынма тюшегенге языкъсынарман.

¹⁶ Шолай болгъанда, бары да зат инсанны сюеген затындан да, ону къастындан да тюгюл, Аллагъны рагъмусундан асылы бола. ¹⁷ Сыйлы

Язывларда Аллагъ Мисрини пачасына булай айтды: «Сенден таба къудратымны гёрсетмек учун ва атым бююн ер юзюне белгили болсун учун, Мен сени пача этдим». ¹⁸ Демек, Аллагъ Оьзю суйгенине рагъму эте, суйгенин хырча эте.

¹⁹ Балики, сиз магъа: «Олай болгъанда, Аллагъ инсанны не учун айыплай дагъы? Ону сюегенине ким къаршы чыгып бола дагъы?» — деп айтмагъа болурсуз. ²⁰ Амма, гъей инсан, Аллагъ булан эришмеге сен кимсен? Ясалгъан бир савут оьзюн ясагъан гишиге: «Сен мени неге булай этип ясадынг?» — деп сорап болурму? ²¹ Не эте, устаны бир йимик саз балчыкъдан айрыча асил савут да, гъар гюн къолланагъан савут да этме ихтияры ёкъму?

²² Аллагъ къазаплавун гёрсетмеге ва къудратын танытмагъа суйдю. Амма О Оьзюн къазаплавдырагъан ва ёкъ этилме герекли адамлагъа бакъгъан якъда уллу бир сабурукъ гёрсетди. ²³ Аллагъны да Оьзю рагъму гёрсетме суйгенлеге ва Оьзю макътавлукъну къабул этме гъазирлеге бакъгъан якъда зор макътавлугъун гёрсетме ихтияры бар. ²⁴ Янгыз ягъудилени тююл, ят халкъланы арасындан да Аллагъ бизин шогъар деп чакъыргъан. ²⁵ Гъошея пайхаммарны китабында булай язылгъан:

Меники болмагъан халкъгъа Мен Меники деп ва суймейгениме суйгеним деп айтажакъман.

²⁶ «Сиз Мени халкъым тююлсюз», — деп айтылагъан ерде олагъа:
«Гъакъ Аллагъны авлетлери», — деп айтылажакъ.

²⁷ Ешя пайхаммар Исрайылны гъакъында булай айтды:

Исрайыллыланы санаву денгизни къайыры чакъы кёп буса да, олардан кёп азлар къутгъарылажакълар.

²⁸ Раббиз ер юзюндеги дуванын чалтлыкъда ва ахырына ерли этип битдирежек.

²⁹ Ешя пайхаммар шо гъакъда алданокъ айтгъан кюйде:

Эгер кёклердеги малайклены асгерлерини Раббиси бизге бир нече наслу къоймагъан эди буса, биз Содом деген шагъар йимик болур эдик, Гъомора деген шагъаргъа ошар эдик.

Исрайыллыланы имансызлыгъы

³⁰ Гъалиге биз не айтмагъа болабыз? Муьминликни ахтармайгъан ят халкълар иманындан таба муьминликге етишди. ³¹ Амма Къанундан таба муьминликни ахтарагъан исрайыллылар буса етишмедиди. ³² Не учун етишмедиди? Неге тююл де, олар муьминликни имандан таба тююл, Къанунну ишлеринден таба алмагъа суйдюлер ва «сюрюндюреген ташгъа» сюрюнюп токътадылар. ³³ Сыйлы Язывларда булай язылгъан:

Муна, Мен Сионда бир таш къояман. О Ташгъа сюрюнерлер, О саялы йыгъыларлар. Амма Огъар иман салгъан уялмас.

10 ¹ Къардашлар! Исрайыллылар къутгъарылгъанны мен гъакъ юрекден сюемен ва шону Аллагъдан да тилеймен. ² Олар Аллагъгъа бек къасткъылып къуллукъ этегенине мен шагъатлыкъ этемен, амма оланы шо къасты билимге къюрчюленмеген. ³ Олар Аллагъны къабул этив ёлун билмей эди. Олар оьзлер-оьзлер Аллагъны къабул этив ёлуна етишме къарай эдилер ва Аллагъны ёлун гери ура эдилер. ⁴ Къанунну ахырында Месигъ токътагъан. Гъали энни буса Аллагъ Месигъге иман салгъанланы барысын да къабул эте.

Къутгъарылые бары да адамлар учун

⁵ Къанундан таба алынагъан муьминликни гъакъында Муса: «Къанунда язылгъанланы кююп юрюген гиши яшап къалажакъ», — деп язгъан. ⁶⁻⁷ Амма Сыйлы Язывларда имандан таба алынагъан муьминликни гъакъында не язылгъан: «Оьз-оьзюнге: „Кёкге ким гётерилер?“ — деп сорама (бу „Месигъни ерге тюшюрюп гелтирмек учун“ деген затны англата). Оьз-оьзюнге: „Тюпсюз къакъагъа ким тюшер?“ — деп де сорама (бу „Месигъни оьлгенлерден алып гетмек учун“ деген затны англата)».

⁸ Сыйлы Язывларда не деп язылгъан дагъы? «Аллагъны каламы сени къырыйында. О сени авзунда ва юрегинде», — деп язылгъан. Булай демек билдирегенибиз Месигъге иман салмакъны гъакъында хабар демекдир. ⁹ Эгер сен, Иса Раббиз экенине авзунг булан ачыкъдан шагъатлыкъ этип, Аллагъ Ону оьлюмден тирилтгенине юрегинден иман салсанг, къутгъарыларсан. ¹⁰ Юреги булан иман салгъанны — Аллагъ къабул этер. Авзу булан ачыкъдан мюкюр болгъан — къутгъарылар.

¹¹ Сыйлы Язывларда: «Огъар иман салагъан адам уялмас», — деп язылгъан. ¹² Шо бир кюйде ягъудилеги ва ят халкълагъа тие. Бары да халкъны Раббиси бир ва О Оьзюню атын тутгъанлагъа барысына да рагъму ягъындан чомарт. ¹³ «Раббини атын тутгъан гъар ким къутгъарылажакъ».

¹⁴ Раббизге иман салмагъан гиши Ону атын нечик тутуп болажакъ? Оьзюню гъакъында бир зат да эшитмеген гишиге нечик иман салып болажакълар? Ону гъакъында билдиреген гиши болмаса, олар нечик эшитежеклер? ¹⁵ Билдирмеге деп йиберилмеген болгъан сонг, олар нечик билдирип болажакълар? Сыйлы Язывларда язылгъаны йимик: «Сююнч Хабар билдирегенлени аякълары не гёзелдир дагъы!»

¹⁶ Амма бу Сююнч Хабарны исрайыллыланы барысы да къабул этмедиди. Ешя пайхаммар да булай айтды: «Я Рабби! Бизин сёзлерибизге ким инанды?» ¹⁷ Шолай болгъанда, Сююнч Хабар эшитилегенде, иман геле. Сююнч Хабар буса Месигъни гъакъында билдирилегенде геле.

¹⁸ Амма мен: «Олар эшитмедими дагъы?» — деп сорайман. Озокъда, эшитдилер! Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде:

Оланы сеси бютюн ер юзюне ва сёзлери де дюньяны бир кьырийына этишди.

¹⁹ Мен дагъы да: «Балики, исрайыллылар шону англамай кьойгъандыр?» — деп сорайман. Биринчилей болуп, Муса Раббизни сёзлери булан булай айтды:

Мен халкъ деп гысапланмайгъан халкъдан таба сизде гюнчюлюкню уятарман. Мен англавсуз халкъдан таба сизде къазапланывну уятарман.

²⁰ Ешя пайхаммар буса, дагъы да артыкъ тартынмайлы, булай айтды:

Мени ахтармагъанлар Мени тапдылар ва Мени сорамагъанлагъа Обюзюню гёрсетдим.

²¹ Исрайыллыланы гьакъында буса булай айтды:

Тыглавсуз ва кьаршылыкь билдиреген бир халкъгъа кьолларымны узатгъан гьалымда кьалдым.

Аллагъ ягьудилени гери урмады

11 ¹ Шо саялы мен: «Аллагъ Обз халкъын гери урдуму?» — деп сорайман. Озокьда, урмады! Мен обзюм де Ибрагьимни наслусундан, Бенияминни тухумундан болгъан бир исрайыллыман. ² Аллагъ инг башлапдан берли танглагъан Обз халкъын гери урмады. Сыйлы Язывларда Илияс пайхаммарны гьакъында не айтылгъанны, Исрайылны халкъына кьаршы Илияс Аллагъгъа нечик арз этгенни сиз билмеймисиз? ³ «Я Рабби! Олар Сени пайхаммарларынгни оьлтюрдюлер, Сени кьурбанлыкь салагъан ерлерингни дагъытдылар. Янгыз мен кьалдым, олар мени де оьлтюрмеге кьарайлар». ⁴ Аллагъ огъар не деп жавап берди? «Мен Баал деген ялгъан аллагъгъа сужда этмеген етти минг адамны айырдым!» ⁵ Шолай гьалиги заманда да Аллагъны рагьмусу булан танглангъан адамланы гиччи бир пайы кьалып тура. ⁶ Эгер бу иш Аллагъны рагьмусу булан болгъан буса, инсанланы этген ишлери не гёре болмагъан. Ёгьесе, шо рагьму Аллагъдан гелген савгъат болмас эди.

⁷ Бу не демекдир? Исрайыллылар излейген затын тапмады. Шогъар янгыз сайлангъанлар етди, кьалгъанлар буса сокъур болма башлады.

⁸ Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде:

Аллагъ оланы юхлатып кьойду. Бугюнге ерли де оланы гёзлери гёрмей, кьулакълары эшитмей.

⁹ Давут да булай айтды:

Оланы ашав-ичивлери обзлер учун тузакъ, кьангъун, сюрюнеген таш ва жаса болуп кьалсын.

¹⁰ Гёрмейген болсун учун, оланы гёзлерин кьарангылыкь япсын.

Оланы аркъалары даимге бюгюлюп кьалсын.

¹¹ Дагъы да сорамагъа сюемен: олар даимге йыгьылгъан кююнде турмакъ учун сюрюнгенми экен дагъы? Бирдокьда тююл! Исрайыллыларда гюнчюлюк тувдурмакъ учун, оланы йыгьылмакълыгы ят халкълагъа кьутгъарылыв гелтирди. ¹² Амма оланы йыгьылмакълыгы бары да кьалгъан дюньягъа ругь байлыкь гелтирген болгъан сонг, бары Исрайыл Аллагъгъа кьайтгъанда, дюньягъа нечик уллу ругь байлыкълар гелтирежек!

¹³⁻¹⁴ Гьали сизге сёйлеймен, гьей ят халкълар. Мен ят халкълагъа йиберилен элчимен ва сизге этеген кьуллугьумдан обктем боламан. Шоллукьда, балики де, мен обзюмню халкъым болгъан ягьудилерде гюнчюлюк уятма болурман ва оланы бирлерин кьутгъарылывгъа гелтирермен. ¹⁵ Олар Аллагъны янындан гери урулгъанлыкь бютюн дюньяны Ону булан ярашдырды. Олар кьабул этилгенде, не болур экен? Оьлгенлер учун яшав болур! ¹⁶ Эгер экмекни башлапгы гесеги сыйлы буса, бютюн экмек де сыйлыдыр. Эгер терекни тамурлары сыйлы буса, ону бутакълары да сыйлыдыр.

¹⁷ Уьй зайтун терекни бир-бир бутакълары гесилип, сен де, кьыр зайтун терек, шо бутакъланы орнуна кьыйылсанг, уьй зайтун терекни тамурундан яшав аласан. ¹⁸ Шолай болгъанда, терекни кьыйылмагъан бутакъларыны алдында макътанмай тур. Нечик де макътана бусанг, тамургъа яшав сен бермейгенни, терсине, сагъа тамур яшав берегенни унутма. ¹⁹ Балики, сен: «Мени кьыймакъ учун, бутакълар гесилген эди», — деп айтмагъа болурсан. ²⁰ Герти. Олар, ягьудилер, имансызлыгындан гесилди, сен буса иманынг саялы кьалып турасан. Шо саялы обктем болма, кьоркъуп тур! ²¹ Аллагъ аслу бутакъланы кьызгъанмагъан сонг, сени дагьокь да кьызгъанмас.

²² Булай буса, Аллагъ рагьмулу ва кьатты экенни гёресен. Аралыкъ узгенлеге, Обзюне арт бергенлеге кьатты, эгер де Ону рагьмулулугьунда кьалып турсанг, сагъа рагьмулу да дюр. Ёгьесе, сен де терекден гесилип ташланажакьсан. ²³ Эгер де ягьудилер инансызлыгында кьайпанмайгъанлыгын токътатса, олар тереклер йимик янгьдан кьыйылажакь. Аллагъны оланы янгьдан кьыйма кьудраты бар. ²⁴ Эгер сен, кьыр зайтун терекден гесилген бутакь, табиятгъа кьыйышмайгъан кюйде уьй зайтун терекге кьыйылгъан сонг, обз бутакълары дагьокь да тынч кьыйылмасмы дагъы?

²⁵ Мен, кьардашларым, сиз обзюгюзно обр гысап этмесин деп, сизге бир сырны ачма сюемен. Исрайылны бир пайыны буссагъатгы хырчалыгы даимге тююл, ят халкъланы тарыкъ чакъысы Аллагъгъа кьайтгъанча. ²⁶ Шолайлыкьда, бютюн Исрайыл кьутгъарылажакь. Сыйлы Язывларда язылгъаны йимик:

Кьутгъарывчу Сиондан гележек ва Якьубну наслуларыны яманлыгьын тайдыражакь!

²⁷ *Оланы гюнагъларындан гечген заманда, шо Мени олар булан этилген разилешивюм болуп токътажакь.*

²⁸ Сююнч Хабарны къабул этмекни гери ура туруп, ягъудилер Аллагъны душманлары болуп токътай. Шо буса сизге, ят халкълагъа, пайдалы болуп токътай. Амма болса да чы ягъудилер Аллагъны танглангъан сююмлю халкъы кюйде къала, неге тююл де О оланы аталарына ваъда этди чи дагъы. ²⁹ Неге тююл де, Аллагъ Оъзю танглагъанланы ва олагъа береген савгъатланы гъакъындагъы гъукмусун бир заманда да алышдырмай. ³⁰ Бир заманларда сиз Аллагъгъа тынгламай эдигиз. Гъали буса ягъудилер Оъзюне тынгламагъаны саялы, Аллагъ сизге рагъмусун гърсетди. ³¹ Аллагъ сизге рагъму этгени йимик, озлеге де рагъму этсин деп, гъали ягъудилер де Аллагъгъа тынгламайлар. ³² Неге тююл де, Аллагъ бары да инсанлагъа рагъму гърсетмек учун, оланы барысын да тынглавсузлукъну есирлери этди.

Аллагъгъа макътавлар этив

³³ Аллагъны хазналары, гъакъылы ва билими нечик терендир! Ону дуванларын ким англатма болур? Ону ёлларын ким англап болур?

³⁴ Сыйлы Язывларда айтгъаны йимик:

*Раббибизни ояларын ким билип болур? Яда ким Огъар
маслагъатчы болуп болур?*

³⁵ *Аллагъ къайтарып берме борчлу болардай Огъар бир зат сама да
берген адам бармы?*

³⁶ Бары затны Аллагъ яратгъан чы, бары зат Ондан таба ва О учун оьмюр сюре чи. Гъар даим де макътавлар Огъар болсун! Амин.

Аллагъны рагъмусуна лайыкълы жавап къайтарыв

12 ¹ Шогъар гёре, гъей къардашлар, Аллагъны рагъмусу учун сизге тилеймен: Оъзюне багъышлангъан ва Оъзю рази къалагъан жанлы къурбан йимик, къаркъараларыгъызны Аллагъгъа беригиз. Шо сизин гъакъ ибадатыгъыз болур. ² Бу дюньяны яшавлукъ къайдаларына къыйышма къарамагъыз. Гъакъылыгъызны янгырта туруп, Аллагъ сизин алышдырсын. Шо заман сиз Аллагъ сизден не сюегенни ва Огъар не зат яхшы, тизив ва тарыкъ экенни билме болажакъсыз.

³ Магъа берилген рагъмулу савгъатдан пайдаланып, сизин гъаригизге айтаман: оьзюгюзню гъакъыгъызда тийишлисинден артыкъ ойлашмагъыз; гъар кимге Аллагъ берген имангъа гёре сав гъакъыллы кюйде ойлашыгъыз. ⁴ Бизин къаркъарабыз башгъа-башгъа къуллукъланы кютеген бир хыйлы санлардан къурашгъаны йимик, ⁵ шолай кёп санавда болгъан биз де, Месигъде бир къаркъара болуп биригип, бир-бирибиз булан байлавлубуз. ⁶ Бизге берилген рагъмугъа гёре гъарибизни савгъатларыбыз да башгъа-башгъа. Аллагъны атындан сёйлемеге савгъаты булангъылар – иманыны оьлчевюне гёре Аллагъны атындан сёйлесинлер.

⁷ Башгъалагъа къуллукъ этмеге савгъаты булангъылар – къуллукъ этсинлер. Уйретмеге савгъаты булангъылар – уйретсинлер. ⁸ Ругъландырмагъа савгъаты булангъылар – ругъландырсынлар. Садагъа берегенлер – чомарт кюйде берсинлер. Ёлбашчылыкъ этегенлер – къасткъылып ёлбашчылыкъ этсинлер. Рагъмулу ишлер этегенлер – оланы сююне туруп этсинлер.

⁹ Сюювюгюз гъакъ юрекден гелеген сююв болсун. Яманлыкъны гёрюп ярамайгъан болугъуз, яхшылыкъгъа талпыныгъыз. ¹⁰ Бир-биригизни, бир агълюдеги адамлар йимик, къардашлыкъ сююв булан сююгюз. Оъзюгюзден эсе бир-биригизге артыкъ гъюрмет этигиз. ¹¹ Загъмат тёмке эринмегиз. Раббибизге къуллукъ этивде ругъугъуз сёнюп къалмасын. ¹² Умутугъуздан къуваныгъыз, къыйынлыкълагъа чыдамлы болугъуз, ялыкъ тапмагъан кююнде дуа этигиз. ¹³ Аллагъны тарчыкълыкыгъа тюшген халкъына кёмек этигиз. Къонакъланы сююп къабул этигиз.

¹⁴ Сизге яманлыкъ этегенлеге Аллагъны яхшылыкъгъын ёрагъыз. Яхшылыкъгъын ёрагъыз, налатламагъыз. ¹⁵ Сююнегенлер булан бирче сююнюгюз, йылайгъанлар булан бирче йылагъыз. ¹⁶ Бир-биригиз булан къыйышып яшагъыз. Оьктем болмагъыз, мутигълер булан къатнашыгъыз. Оъзюгюзню оьр тутмагъыз.

¹⁷ Яманлыкъгъа яманлыкъ булан къайтарыш этмегиз. Янгыз бары да адамлар рагъму деп гъисаплайгъан затны этме къарагъыз. ¹⁸ Сизден нечакъы асылы болагъан чакъы бары халкъ булан паракхатлыкъда яшагъыз. ¹⁹ Сююмлю къурдашларым, оьзюгюз учун оьзюгюз оьч алмагъа айланмагъыз, тюз дуванын Аллагъгъа этмеге кююгъуз. Сыйлы Язывларда Раббибиз булай айтгъан деп язылгъан чы: «Оьч алмакъ Меникидир, тюз дуванын Оъзюм этермен». ²⁰ Терсине, Сыйлы Язывларда язылгъаны йимик: «Душманынг ач буса – ону тойдур, сувсап буса – сув бер. Шолай этмек булан сен ону уялмакълыкъгъындан ерге гирип гетер гъалына саларсан». ²¹ Оьзюгюзню яманлыкъгъа енгме кюйма, яманлыкъны яхшылыкъ булан енг.

Гъакимлеге таби болув

13 ¹ Гъар адам оьзюню уьстюндеги гъакимликте таби болсун. Неге тююл де, Аллагъ токъташдырмагъан гъакимлик ёкъ. Бары гъакимлик Аллагъны ягъындан токъташдырылгъан. ² Шогъар гёре гъакимликте къаршылыкъ этеген гиши Аллагъ токъташдыргъан затгъа къаршылыкъ этеген гишидир. Шолай этегенлер оьзлени жазагъа тарыталар. ³ Гъакимлик яхшылыкъ этегенлер учун тююл, яманлыкъ этегенлер учун къоркъунчу. Гъакимликден къоркъмай яшамагъа сюемисен – яхшылыкъ эт, шо заман гъакимлер сени макътар. ⁴ Гъакимлер – сагъа яхшылыкъгъа

айланагъан Аллагъны къуллукъчулары. Амма яманлыкъ этмеге айлана бусанг, къоркъмагъа герексен! Олар къылычларын негъакъ такъмас. Олар Аллагъны къуллукъчулары ва яманлыкъ этегенлени такъсырлар. ⁵Шону учун янгыз такъсырдан къоркъуп тююл, озъ намусу саялы да гъакимликге таби болмагъа герек.

⁶Шогъар гёре сиз ясакъ да тёлейсиз. Неге тююл де, гъакимлер Аллагъны къуллукъчулары ва шо къуллукъ булан машгъул да болалар. ⁷Булайлыкъда, гъар кимге тийишлисин беригиз: гъар тюрюлю ясакъланы бермеге гереклисине ясакъланы беригиз, къоркъмагъа гереклисиден къоркъугъуз, гъюрмет этме гереклисине гъюрмет этигиз.

«Ювугъунгуну озъюнгню йимик суй»

⁸Бир-биригизни суймекден башгъа гъеч биревге де бир борчугъуз да болмасын. Башгъланы сюеген адам Мусаны Къанунун кютеген адамдыр. ⁹Неге тююл де, «зина этме», «адам оьлтюрме», «уручулукъ этме», «гишини малына дамагъкарлыкъ этме» деген йимик буйрукълар ва башгълалары «ювугъунгуну озъюнгню йимик суй» деген бир буйрукъгъа асаслана. ¹⁰Сююв озъеге зарал гелтирмес. Шо саялы сююв демек Мусаны Къанунун кютюв демекдир.

«Нюрге яшаш къалыгъыз»

¹¹Биз не вакъти яшайгъаныбызны билип, шолай этигиз. Юхудан уялмагъа заман болгъанны билигиз. Неге тююл де, къутгъарылмакълыгъыбыз биз башлап Исагъа иман салгъан замандан эсе гъали ювукъда. ¹²Гече оьте тура, гюн буса ювукълашып геле. Гелигиз, къарангълыкъланы ишлерин къююп, нюрюню савутларын тагъайыкъ. ¹³Гелигиз, гюндюзгю ярыкъда яшамагъа лайыкълы болагъан кюйде яшайыкъ. Артыкъ кеп чегивлер ва ичкичилик булан машгъул болмайыкъ, зина этмейик ва пасат юрюмейик, бир-бирибиз булан эришмейик ва гюнчюлюк этмейик. ¹⁴Терсине, Раббиз Иса Месигъ сизин савутларыгъыз болуп къалсын. Гюнагълы табиатыбызгъа ёл берип юрююгенибизни де къояйыкъ.

«Башгъланы айыпламагъыз»

14 ¹Имандан языкъ болгъанланы къабул этигиз. Амма олар башгъа кюйде ойлаша буса, олар булан эришмегиз. ²Биревню иманы огъар нени де ашамагъа ярата, имандан языкъ болгъан башгъасы буса янгыз бахча емишлер ашай. ³Нени де ашайгъан гиши янгыз бахча емишлер ашайгъан гишиге оьктем кюйде янашмасын. Янгыз бахча емишлер ашайгъан гиши нени де ашайгъан гишини айыпламасын. Неге тююл де, шо гишини Аллагъ къабул этген. ⁴Башгъа биревню къулун айыпламагъа

сизге ким ихтияр берген? Къулну айыпсызлыгъын яда айыбын токъташдырагъан – янгыз ону еси. Къул айыпсыз болуп чыгъажакъ, неге тююл де ону айыпсыз этмеге Аллагъны къудраты бар.

⁵Бирев бир гюнню башгъасындан артыкъ гёре, башгъасы буса бары да гюнлер бир йимик деп санай. Гъар ким озъюню токъташгъан пикрусун гёре иш гёрсюн. ⁶Бир гюнню башгъасындан айырагъан гиши шону Раббизни гъюрметинден айыра. Къайсы буса да бир ашны ашайгъан адам ону Раббизни гъюрметинден ашай, неге тююл де о шо аш учун Аллагъгъа шюкюрлюк эте. Бир-бир затланы ашамайгъан гиши де, Аллагъгъа шюкюр этип, Раббизни гъюрметинден ашамай. ⁷Бизин бирибиз де озъююз учун яшамайбыз ва гъеч бирибиз де озъююз учун да оьлмейбиз. ⁸Яшай бусакъ, Раббиз учун яшайбыз, оьле бусакъ да, Раббиз учун оьлебиз. Шогъар гёре, яшай бусакъ да, оьле бусакъ да, биз Раббиникибиз. ⁹Шо саялы Иса Месигъ оьлюлени ва шолай да савланы Раббиси болмакъ учун, оьлдю ва тирилди.

¹⁰Шолай болгъанда, сен иман къардашынгны не учун айыплайсан дагъы? Яда сен иман къардашынга неге оьктем кюйде янашасан дагъы? Биз барыбыз да Аллагъны алдында токътажакъбыз чы. ¹¹Сыйлы Язывларда булай язылгъан:

Озъюмню барлыгъым булан ант этемен, – дей Раббиз: гъар ким Мени алдымда тиз чёгежек ва гъар тилде Аллагъгъа макътавлар этилежек.

¹²Демек, гъар бирибиз Аллагъны алдында озъююз учун гъисап бережекбиз.

¹³Буса бир-бирибизни айыпламайыкъ. Иман къардашыбызгъа чаптакъ салагъандай яда ону гюнагъ ёлуна тюшмеклигине себеп болагъандай бир зат да этмесни къастын этсек яхшы. ¹⁴Озьлюгюнден бир зат да мурдар тююл экенни мен Раббиз Исадан таба билемен ва инанаман. Амма бирев бир затны мурдар деп гъисап эте буса, шо ону учун мурдардыр. ¹⁵Эгер сен ашайгъан зат учун иман къардашынгны хатири къала буса, сен сюювге гёре иш гёрмейсен. Ашайгъан ашынг саялы иман къардашынгны дагъытма! Неге тююл де, ону учун Месигъ оьлюп гетди. ¹⁶Сиз яхшы деп гъисап этеген затгъа башгълалар яман деп айтмайгъан кюйню этигиз. ¹⁷Неге десе, Аллагъны гъакимлигини тюбюнде яшамакъ – ашамакъ-ичмеклик булан байлавлу зат тююл, Аллагъны Ругъу савгъат этип береген муьмин яшавда, паракатлыкъда ва сююнчде. ¹⁸Месигъге ким шо кюйде къуллукъ эте буса, ондан Аллагъ рази къалар ва огъар инсанлар гъюрмет этер.

¹⁹Шолай болгъанда, биз озъ арабыздагъы паракатлыкъгъа ва бир-биревню къурашдырагъан затгъа багъып талпынайыкъ. ²⁰Ашарлыкъ учун Аллагъны ишин бузмагъыз! Ашайгъан гъар-бир зат тазадыр, амма башгъа

гишини гюнагъ ёлуна тюшмеклигине себеп болагъан затны ашайгъан гишиге яхшы болмас. ²¹ Эгер къардашынгни гюнагъ ёлуна тюшмеклигине себеп бола буса, эт ашамасанг ва чагъыр ичмесенг, оьзге затланы этмесенг яхшы.

²² Шо гъакъда токъташгъан пикруларынгни оьзюнг ва Аллагъ булан сакълап къой. Оьзю сайлагъан ишинде оьзюн айыплы гёрмейген адам не насиплидир дагъы! ²³ Шекленеген адам, эгер ашамагъа ярамай деп гысап этилеген затны ашаса, Аллагъны алдында айыплы болур, неге тюгюл де шо имангъа гёре этилеген иш тюгюл. Имангъа гёре этилмейген гъар зат буса – гюнагъ.

«Имандан языкъланы къабул этигиз»

15 ¹ Биз, иман якъдан гючлюлер, имандан языкъланы башына тюшген намусланы кютмеге кёмек этме тарыкъбыз. Оьзюбюз-оьзюбюзню рази этме тюгюл, ² иман къардашларыбызны къурашдырмакъ учун, гъарибиз оланы пайдасына болагъан, оланы рази къалдырагъан затны этме тарыкъбыз. ³ Месигъ де янгыз бир Оьзюне пайда болагъан затны этмеген. Сыйлы Язывларда: «Аллагъны мысгъыллайгъанланы мысгъыллавлары Мени уьстюме тюшдю», – деп язылгъан. ⁴ Башда язылгъан затлар барысы да бизин уйретмек учун, Сыйлы Язывлардан бизге берилген чыдамлыкъ ва ругъ якъдагъы гюч булан биз умут байласын деп язылгъан. ⁵ Гъар-бир чыдамлыкъны ва ругъ якъдагъы гючню башы болгъан Аллагъ сизин Иса Месигъден уьлгю алып, бир-биригиз булан къыйышып яшайгъан этсин дагъы. ⁶ Шолукъда, сиз барыгъыз да бир юрекден ва бир тавуш булан Раббиз Иса Месигъни Атасы болгъан Аллагъга макътавлар этип болурсуз.

⁷ Шону учун Месигъ сизин нечик къабул этди буса, Аллагъны макътавлугъу учун сиз де бир-биригизни шолай къабул этигиз. ⁸⁻⁹ Аллагъны аминлигин гёрсетип, ягъудилени ата-бабаларына этген Оьзюню ваьдасын яшавгъа чыгъаргъанын гертилемек учун, Месигъ ягъудилени къулукъчусу болду деймен мен сизге. Месигъ шону оьзлеге бакъгъан якъдагъы рагъмусу саялы ят халкълар Аллагъны макътап болсун учун этген. Сыйлы язывларда шо гъакъда булай айтылгъан:

Шо саялы Сени ят халкъланы арасында макътажакъман ва Сени алгъышлап йыражакъман.

¹⁰ Дагъы да булай язылгъан:

Гьей ят халкълар, Аллагъны халкъы булан бирликде сюнюгюз!

¹¹ Дагъы да язылгъан:

Гьей бютюн ят халкълар, Раббизге алгъыш этигиз! Гьей бютюн халкълар, Огъар алгъыш этигиз!

¹² Ешяны китабында булай язылгъан:

Ешайны наслусундан арагъа бириси чыгъып, ят халкълагъа башчылыкъ этмек учун гётерилежек. Ят халкълар Ону булан умут байлажакълар.

¹³ Аллагъны Ругъуну къудраты булан умутугъуз токътавсуз артсын учун, умут береген Аллагъ иманыгъыздан таба сизин яшавугъузну сююнчден ва паракъатлыкъдан толтурсун дагъы.

Павелни ят халкълагъа къулукъ этивю

¹⁴ Гьей къардашларым, сизин яхшылыкъыгъыз кёп экенине, кёп затны билегенигизге ва башгъалагъа насигъат бермеге болагъаныгъызгъа мен инанаман. ¹⁵⁻¹⁶ Сиз эсигизде сакълагъанны сююп, мен, къардашларым, бираз тартынмай яздым. Аллагъны рагъмусуна гёре мен ят халкълар учун Месигъни къулукъчусу болуп токътадым. Мен ят халкълагъа Аллагъдан гелеген Сююнч Хабарны билдиремен. Шону мен дин къулукъчу гысапда ят халкъланы Аллагъга, Ону Ругъуна багъышлангъан ва Ону рази къалдырагъан къурбан йимик гелтирмек учун эмемен.

¹⁷ Шогъар гёре Иса Месигъ булан бирликде мен Аллагъ учун этген къулугъум булан макътанмагъа боламан. ¹⁸⁻¹⁹ Шону тартынмайлы айтып боламан, неге тюгюл де мен янгыз, ят халкъланы Аллагъга таби этмек учун, Месигъ менден таба этген затны гъакъында сёйлеймен. О шону мени сёзлеримден, ишлеримден, мужизатланы, аламатланы гючюнден ва Аллагъны Ругъуну къудратындан пайдаланып этди. Ерусалимден башлап лап Иллириягъа ерли гъар ерде мен Месигъни гъакъындагъы Сююнч Хабарны билдирип юрюдюм. ²⁰ Мен башгъа биревню кюрчюсюню уьстюнде бина къурмайым деп айтып, Исаны аты гъали де белгили болуп битмеген ерлерде Сююнч Хабарны билдирмеге айландым. ²¹ Сыйлы Язывларда язылгъаны йимик:

Ону гъакъында оьзлеге билдирилмегенлер Ону гёрежеклер, эшитмегенлер де Ону англажакълар.

Павел Румгъа бармагъа хыял эте

²² Сизин яныгъызгъа гелмеге де магъа кёп керенлер муна шо пуршав этип турду. ²³ Гъали буса, шо якъларда мен ишлеменген ер къалмагъангъа гёре ва кёп йылланы узагъында мен сизин яныгъызгъа гелме гъасирет экенге гёре, ²⁴ Испаниягъа барагъанда, сизин яныгъызгъа гирме хыялым бар. Ёл уьстюнде сизин булан гёрюшме сюемен. Кёп сююп сизин булан бир нечакъы заман тургъандан сонг, сиз магъа сапарымда тарыкъ-герек болагъан затны да берип, мени Испаниягъа ёлгъа салыр деп умут эмемен.

²⁵ Гъали буса мен Аллагъны халкъына къулукъ этмек учун, Ерусалимге бараман. ²⁶ Македониядагъы ва Агъаядагъы иманлыланы жыйынлары, Ерусалимде яшайгъан Аллагъны халкъыны тарчыкъ гъалына болушлукъ

этмек учун, садагъалар онгармагъа токъташдылар. ²⁷ Шолай этмеге олар озлер токъташгъанлар, олар шолай этмеге борчлу да дюр. Неге тюгюл де, ят халкълар, ягъудилени ругъ байлыкъларына ортакъчы болгъан сонг, озлени мал-матагъындан олагъа берип кѣмек этмеге де борчлулар. ²⁸ Бу ишни битдиргенден сонг ва жыйылгъан кѣмекни олагъа етишдирген сонг, мен Испаниягъа барагъан сапарымда ёл уьстде сизин яныгъызгъа да гирип гетежекмен. ²⁹ Яныгъызгъа гелгенде, мен сизге Месигъни толу берекетин де алып гележегимни билемен.

³⁰ Озьюм учун Аллагъгъа тилейген къаныгъывлу дуамда магъа кьошу-лугъуз деп, къардашларым, бизин Раббиз Иса Месигъни атыны ва Аллагъны Ругъу береген сюювню хатиринден ялбарып тилеймен. ³¹ Мен Ягъудеяда Исагъа иман салмагъанлардан кьутулсун деп ва Ерусалимге этежек кѣмегимни онда яшайгъан Аллагъны халкъы кьабул этсин деп, дуа этигиз. ³² Шо заман, Аллагъ буюрса, мен сизин яныгъызгъа сююнч булан гелип, сизин булан бирче рагъатланып болажакъман. ³³ Парахатлыкъ береген Аллагъ сизин барыгъыз да булан болсун! Амин.

Ахьргъы саламлар ва насигъатлар

16 ¹ Исагъа иман салгъанланы Конхереядагъы жыйыныны кѣмекчиси болгъан иман кызардашыбыз Фебаны сизге таныш этемен. ² Аллагъны халкъына тийишли болагъан кюйде, ону Раббизини аты булан кьабул этигиз. Сизден тарыкълы зат болса, огъар шо кѣмекни де этигиз, неге тюгюл де о да хыйлылагъа ва магъа озюме де кѣмек этген.

³ Иса Месигъни ёлунда ёлдашларым болгъан Прискилагъа ва Акилагъа да салам айтыгъыз. ⁴ Олар мени жанымны кьутгъармакъ учун, озлени яшавун кызгъанмадылар. Янгыз мен тюгюл, иманлы ят халкъланы бары да жыйынлары да олагъа баракалла билдирелер. ⁵ Оланы уьюнде жыйылагъан иман къардашларыбызгъа да салам айтыгъыз. Асияда биринчилей болуп Исагъа иман салгъан сююмлю Эпенетге де салам айтыгъыз. ⁶ Сизин учун кѣп кыйын текген Мариямгъа да салам айтыгъыз. ⁷ Мени булан бирче туснакъда тургъан тувма къардашларым Андроникге ва Юнийге де салам айтыгъыз. Олар элчилени арасында белгили ва менден де алда Месигъге иман салгъан.

⁸ Озьюн Раббиз булан байлагъан сююмлю къурдашым Амплиятгъа да салам айтыгъыз. ⁹ Месигъни ёлунда ёлдашыбыз болгъан Урбангъа ва сююмлю Стагъисге де салам айтыгъыз. ¹⁰ Месигъге аминлиги сыналгъан Апеллиге салам айтыгъыз. Аристокбулну уьюндегиледе де салам айтыгъыз. ¹¹ Тувма къардашым Гьиродионгъа салам айтыгъыз. Наркисни уьюндеги Раббизге иман салгъанлагъа да салам айтыгъыз.

¹² Раббиз учун загъмат текген Трифенагъа ва Трифосагъа салам айтыгъыз. Раббиз учун кѣп загъмат текген сююмлю Персидге де салам

айтыгъыз. ¹³ Раббизини сайлангъан кзулу Ругъа ва мени учун да ана болгъан ону анасына да салам айтыгъыз. ¹⁴ Асинкритге, Флегонгъа, Гьермесге, Патробагъа, Гьермасгъа ва олар булангъы озге иман къардашлагъа да салам айтыгъыз. ¹⁵ Филолокгъа, Юлиягъа, Олимпиягъа, Нерейге ва ону кызардашына ва олар булан болгъан Аллагъны бары да халкъына да салам айтыгъыз.

¹⁶ Бир-биригиз булан къардашлар йимик кысып къучаклашып саламлашыгъыз. Исагъа иман салгъанланы бары да жыйынлары сизге саламлар йибере.

¹⁷ Ялбарып тилеймен сизге, къардашларым, ярплашдырагъанлардан да, сиз ес болгъан уьйретивден сизин ари тайдырма къарайгъанлардан да сакъ болугъуз. Олардан ари туругъуз. ¹⁸ Шолай адамлар Раббиз Иса Месигъге тюгюл, озлени къурсакъларына кзулукъ этелер. Яревкелиги ва арив сѣзлери булан негер де инанып къалагъанланы алдаталар. ¹⁹ Сизин имангъа тынглаву экенигизни барысы да биле. Шогъар гѣре мен сизден сююнемен. Амма яхшылыкъ учун гъакъыллы болгъаныгъызны ва яманлыкъны таъсирине тюшмей тургъаныгъызны сюемен. ²⁰ Парахатлыкъ береген Аллагъ узакъ кълмай иблисни сизин аякъ тюбююзде янчажакъ! Раббиз Иса Месигъни рагъмусу сизин булан болсун!

²¹ Ёлдашым Тимофей ва мени тувма къардашларым Сосыпатыр, Лукий, Ясон сизге саламлар йиберелер.

²² Бу кагъызны Павелни сѣзлеринден язагъан мен*, Тертий де, сизге Раббиз булан байлаву болгъан озюмню саламларымны йиберемен.

²³ Мени ва Исагъа иман салгъанланы озюню уьюнде кьонакъ этип сыйындыргъан Гай да сизге салам йибере. Шагъарны хазначысы болгъан Эраст ва иман къардашыбыз Кварт да сизге саламлар йиберелер. [²⁴]**

Алагъгъа алгъыш этив

²⁵ Гъали буса Аллагъыбызгъа гъар-бир макътавлар болсун! Мен сизге Иса Месигъни гъакъында билдиреген Сююнч Хабаргъа гѣре иманыгъызны беклешдиреген Одур. Шо Сююнч Хабар лап башынданокъ да яшырылгъан, тек гъали буса ачылгъан Аллагъны сырыдыр. ²⁶ Гъали буса, озлер Аллагъгъа инанып болсун ва тынглаву болсун учун, пайхаммарланы язгъанларындан ва Аллагъны буйругъундан таба шо сырны маънасы бары да инсанлагъа белгили болду. ²⁷ Бир болгъан гъакъыллы Аллагъны Озьюне Иса Месигъден таба гъар даим де макътавлар болсун.

* 16:22 Мунда Павелни бу кагъызын язгъан Тертийни гъакъында сѣйлени.

** 16:24 Бир-бир грекче кълъязывларда «Сизин барыгъыз да булан Раббиз Иса Месигъни рагъмусу болсун. Амин» деген аят да ёлугъа.